

Д О Б Р О Т О Љ У Б Љ Е

Φιλοκαλία (=Филокалия) → **φιλία** (=филия = љубав) + **κάλος** (=калос = добро, право, лепо)

Добротољубље = ризница духовног бдења и трезвљења, чувар чистоте ума, тајна школа умне молитве, књига образаца вежби и подвига, необманљиви вођа духовног сагледања, рај Светих Отаца, златна плетеница светих врлина, књига препуна Исусовог радовања и уживања, труба која нам поново дозива благодат - збирно речено: сам орган обожења благодаћу Духа Светог.

Вера и молитва = права вера и искрена **умносрдачна молитва је истовремено делатност речју и мишљу, срцем и умом, душом и телом, вољом и снагом**, духовним сагледањем, прозрењем и вежбом, саможртвеним живљењем и подвизавањем, личним упражњавањем и делатном љубављу; она се испољава као Христољубље и Богољубље, и пројављује се као делатно Братољубље и Човекољубље, јер само живот и дело, у свеживотном и свеличном саборном јединству, чине пуноћу православног духовног Предања
...увек су нераздвојно спојени и сједињени словесност делатна и дело словесно...

Истинска лепота = највећа Лепота и највеће Добро јесте Љубљени Син Божији и Син Човечији, Богочовек Исус Христос - Он је крајња мета сваког Добротољубља.

По Светом Писму, свима нам је један посао/дело/служба: **живети, радити и служити Богу на славу, и себи и људима на спасење.**

АВА ЕВАГРИЈЕ ПОНТИЈСКИ (345–399) Ивора/Иверону, Понт (=Турска)
Εὐάγριος ο Ποντικός (Евагриос о Понтикос)

V - ИЗРЕКЕ ЕВАГРИЈА МОНАХА О ДУХОВНОМ ЖИВОТУ ПО АЗБУЧНОМ РЕДОСЛЕДУ
(азбучни редослед који постоји у грчком оригиналу од 25 грчких слова је непреводив
на исти начин на српски, јер редослед њихових и наших слова није исти)

1. Неумесно је да онај ко иште почаст бежи од трудова који их омогућују.
2. Хоћеш ли да познаш Бога? Познај најпре самог себе.
3. Истински пријатељ је онај који жури да пренесе радосне догађаје.
4. Високо мишљење о себи никако се не слаже са чињењем ниских дела.
5. Код свакога самоуверење омета самопознање.
6. Онај ко неразумно живи јесте демон-управитељ.
7. Благородство душе се очитује у добром расположењу.
8. Поштује Бога онај ко не живи насупрот себи, то јест који живи сагласно захтевима словесне природе.
9. Непорочан човек је храм Божији.
10. Најгоре имање је недоличан живот.
11. Говори шта треба и када треба, и нећеш чути ништа непотребно.
12. Најбоље имање је веран пријатељ.
13. Сујетна нарав је болест душе.
14. Странац и сиромашан је Божија маст: „Машћу помажи очи своје да видиш“ (Откривење 3, 18). Маст је милосрђе према потребитима.
15. Ко је употребљава, убрзо ће прогледати.
16. Добро је чинити добро свима, а особито онима који не могу да врате.
17. Праведан говорник је чаша студене воде.
18. Целомудреност и кротост душе изображавају херувима.
19. Почаст у старости јесте доказ трудољубља пре старости.
20. Марљивост у младости јесте залог части у старости.
21. Светлост душе јесте истинско сагледавање.
22. Љубећи оно што не треба, нећеш љубити оно што треба.

23. Боље је примити лажно злато, него лажног пријатеља.

24. Чиста душа у Богу јесте бог.

25. Тешко самољубљу које све мрзи!

VI - ДРУГЕ ИЗРЕКЕ ЕВАГРИЈА МОНАХА

1. Почетак љубави је добро узајамно мишљење.

2. Добро је богатити се кротошћу и љубављу.

3. Горда помисао растура врлине.

4. Пут се равња милостињом.

5. Неправедни судија је оскрнављена савест.

6. Срамно је робовати телесним страстима.

7. Ако хоћеш да си без туге, постарај се да угодиш Богу.

8. И Бог се брине о ономе који се добро брине о себи.

9. Целомудрено срце је пристаниште сагледавања.

10. Ако хоћеш да познаш себе, немој гледати какав си био, него каквим си створен у почетку.

11. Ташта душа је безводна јама.

12. Горда душа је разбојничка пећина. Она не трпи глас познања.

13. Зла заблуда истинитог мужа је незнање Писма.

14. По сузама познај да ли се бојиш Бога.

15. Смирење душе је непобедиво оружје.

16. Врлински муж је рајско дрво.

17. Исус Христос је дрво живота. Употребљавај га како доликује и нећеш умрети до века.

18. Чини добро онима који су истински сиромаси и окусићеш Христа.

19. Јести Христово Тело даје истинску силу.

20. Ако волиш Христа, немој заборављати да испуњаваш Његове заповести.

21. По томе се познаје ко је добротвор после Бога.

22. Пријатељ по Богу у речима истине точи мед и млеко.

23. Немарна душа неће имати таквог пријатеља.
24. Сластољубива помисао је жесток тиранин.
25. Прећуткивати истину значи закопавати злато у земљу.
26. Ко се боји Бога, све чини по Богу.

XII - ИЗРЕКЕ ЕВАГРИЈА МОНАХА

1. Ава Евагрије је рекао: „Избегавај разговоре о светском да ти се ум не би смутио и да правило твог безмолвија не би било нарушено.“
2. Говорио је такође: „Много значи молити се без расејаности, а још више певати Псалме без расејаности.“
3. Још је говорио: „Увек се сећај свог изласка и не заборављај вечни Суд, па ћеш сачувати душу своју од сваког греха.“
4. Још је говорио: „Кад не би било искушења, нико се не би спасао.“
5. Ава Евагрије је рекао: „Почетак спасења је самоукоревање.“
6. Он је рекао: „Ако паднеш у малодушност, моли се, и то са страхом и трепетом, усдрно, бодро и трезвено.“
7. У почетку свог монашког живота ава Евагрије је дошао ког једног старца и рекао му: „Аво, реци ми душеспасоносну реч.“ Старац му је рекао: 'Ако хоћеш да се спасеш, немој говорити пре него што те питају, ма коме пошао.'
8. Једанпут је некаквим поводом било сабрање у Келијама и ава Евагрије је говорио. Презвитер му је рекао: 'Ми знамо, аво, да би ти, да си остао у свом крају, већ одавно био епископ и началствовао над многима, а сада овде седиш као странац.' Премда је био дирнут тиме, ава Евагрије се није смутио, већ је, махнувши главом, рекао: „То је тачно, оче, али једном рекох, друго нећу додати“ (Јов 39, 38).
9. Евагрије у свом Гностику говори: „Ми смо од праведног Григорија научили да има четири главне врлине: разборитост, храброст, целомудреност и праведност. Дело разборитости, говори он, састоји се у сагледавању светих умних сила; дело храбрости се састоји у стајању у истини и не одступању ка непостојећем, па макар се сусрело противљење; дело целомудрености је, по његовом мишљењу, својствено одвраћати се од сејача, то јест непријатеља, пошто се примило семе од првог земљоделца; а дело праведности се састоји у пружању свакоме онолико колико му приличи.“
10. Ту он још говори: „Стуб истине, Василије Кападокијски, каже: 'Знање које долази од људи усавршава се постојаним бављењем и вежбом, а које производи од благодати: правдом, кротошћу и милосрђем. Прво могу да стекну и страсни људи, док друго могу задобити само бестрасни, који за време молитве виде светлост која обасјава њихов ум.““
11. Још он ту говори: „Анђео Тмуитске цркве, Серапион, казиваше да се ум чисти одушевљавајући се духовним познањем, да љубав лечи гнев, а да уздржање обуздава похоту и жељу.“

12. И још: „Дидим говори: 'Непрестано разговарај сам са собом о промислу и о Суду, и труди се да њихове предмете држиш на памети. Промисао се особито види у нашем усмеравању од греха и незнања, ка врлини и познању.'“

